

Biblioteca
ASTRA, Sibiu

14 P.C.N.

9705

SIN 1956

0.58

@

VERA
SAPIENTIA

Consent. VEL Cōsuetudo.

UTILISSIMÆ

CONSIDERA-
TIONES

Ad acquirendum sanctum
DEI timorem, distributæ in
singulos hebdomadæ dies.

ACCEDIT CONSIDERATIO
de Confessione ritè instituenda.

Omnia Italicè primùm scri-
pta à quodam Societatis
JESU Religioso.

Nunc latinitate donata.

DILINGÆ impressa anno 1673.

Nunc reimpressa Olomucii typis Joan.
Adami Auinger, An: M. DCC. XXI.

1422 3091

*Ecce timor Domini ipsa
est sapientia, Et recede-
re à malo intelligentia.
Job. 28.*

AUGUSTISSIMÆ

ROMANORUM

IMPERATRICI

ELEONORÆ

MAGDALENÆ

THERESIÆ

Hungariæ & Boëmiæ &c.

REGINÆ, &c.

ARCHIDUCI

AUSTRIÆ, &c.

Natæ Comiti Palatinæ

Rheni, Bavarix, Julix, Cli-

viæ ac Montium Duci &c.

*Fœcundam ac perpetuam
felicitatem.*

AUGUSTISSIMA
IMPERATRIX
OMNIUM CLEMENTISSIMA
DOMINA
ET
CARISSIMA DOMINA
SOROR.

DUm Orbe Christiano prope-
modum universo hostile in-
sonat Clasticum, placuit & Musis
nostris, relicto tantisper Lyrae ci-
tharæque pacifico Modulamine,
plenam Martii horroris spiritus-
que tubam animare; tubam il-
lam, qua DEUS *Exercituum Domi-
nus*, olivifera circum juga Sionis,
feciales suos jussit clangere, ut ad
nova bella, & pugnanda *prælia Do-
mini* torpentes mortalium ani-
mos excitarent. Tametsi enim
vere-

verecundior adhuc Pallas nostra,
vix pedem efferre aufit è Natali
limine, implendo *nomini suo* non-
dum matura, memor tamen, na-
tam se esse *Leonum* sanguine, & He-
roum lacte pastam, ausu Hercu-
leo, *Monstra superare prius, quàm*
nôsse possêt, & vel in ipsis hydras au-
fa est elidere cunis. Nempe sic, sic
etiam, *pygmæus parvis currit bellator*
in armis. Neque opus fuit per
ambages hostem quærere, ultro
se obtulit, quem privatis singuli,
quem cõmunibus infectentur o-
diis universi. Nec vulgaris ille aut
de trivio, sed exquisitæ prorsus
malitiæ famâ insignitus, & palma-
ribus insuper primorum Capitem
stragibus fastuosus; ut cui sacrum
Sanctumque nihil, non Regum
Magnatumque palatia, non splen-
didæ siderum domus, & excelsæ
Cælitum arces, quas oppugnare
non solum nefario Titanum ausu,

sed & ipsum inaccessum adorandæ Deitatis folium convellere tentavit violator sacrilegus & labefactare. Dignus profectò hostis, in quem universus superùm inferùmq; furor defæviat; neque minùs etiam metuendus, ut qui aheneum *Aurei Oratoris* pectus, ad quasvis *Constantinopolitanæ Junonis* iras infractum, sui pavore nominis unus solúsque concussit. Huic immani monstro, Lernææ huic hydræ, peccato, inquam, malorum omnium pessimo quærebatur Alcides suus, fabuloso illo fortior, veteri sapientior, gentili sanctior. Adfuit è Cœlo supremi Numinis saluberrimus Timor, belli sacri non sapientiâ minùs, quàm fortitudine futurus Archistrategus, etenim *Timor Domini expellit peccatum, & ipsissima Sapientia est Timor Domini.* Adfuit & ex Hetrusca gente succenturiatus Heros, qui diu-

diutinâ mortalium fœcundiâ languescens prælium, ut denuò accenderet, amentatas è Cælesti illi pharetra sagittas eo nisu intorsit in hostem, ut quot pennæ ductus, tot crederes Jovis fulmina, Infernalem Hydram penitissimè exanimatura. Ejus præliandi methodum & nos secuti, easdem omnino copias, quò latiùs excurrent, strages ubique lætissimas edituræ, Latinis primùm, tum etiam vernaculis patriæ nostræ armis & characteribus, nostramet manu, studiis nostris, in partem scilicet victoriæ venturi, instruximus, insignivimus, ut ubi latissimè, effrenatam inter Mavortis licentiam, ea pestis grassatur, illic velut in Lerna sua infestaretur potentiùs, idque ductu potissimùm, & felicibus auspiciis victricium Aquilarum, AUGUSTISSIMA IMPERATRIX, ut quæ summi Jovis Armi-

geræ, Austriadum jam pridem dicatæ nutibus, Eorundem etiam Imperiis edoctæ sunt, in immanem hunc Enceladum omnem prodigere fulminum suorum apparatus. Quòd si Auctore suaforeque Tullio *ità suscipienda sint bella, ut nihil aliud quàm pax quæsita videatur*, tametsi quæ cum vitiis geruntur, sint usque quaque digna laude; sperandum tamen est, profligato hoc semel extra Orbis nostri confinia Numinis hoste, velut incentore bellorum omniũ, quibus miserè adeò inter se invicem colliduntur conterunturque æmuli mortales, redituram tandem laureatam pacem, quam & justissima arma LEOPOLDI, Cæsaris Inviçtissimi, & Tua pientissima vota, AUGUSTISSIMA IMPERATRIX, & armata hæc studia nostra, & bonorum omnium desideria quærunt, ambiunt, sectantur,

exoptant unicè, velut accessurum
Majori Numinis Gloriæ, victricibus
Austriadum trophæis, bonorum
omnium commodis, incrementum,
ornamentum, & complementum.
Quæ inter vota, hos manuum
nostrarum labores, & laborum
nostrorū primos fructus, unaque
nos totos, MAIESTATIS
Tuæ Clementissimis favoribus
dicatos cupimus, & consecratos.

Neoburgi ad Istrum
Calend. Decemb.
M.DC.LXXVIII.

Cæsareæ Majestatis Tuæ

Humillimi ac devotissimi & obedientissimi Fratres ac Servi.

Alexander Sigismundus,
Franciscus Ludovicus,
Fridericus Wilhelmus,
Philippus Wilhelmus,
Comites Palatini
Rheni.

Benevolo Lectori.

Impeditâ in horologio primâ rotâ , reliqua omnes quiescunt , itâ in homine , impedito ab ignorantia intellectu , velut primâ anime rationalis potentiâ , etiam voluntas , quæ illo motu dirigitur , ad bene operandum redditur inepta. Huic perturbationi , quæ ut plurimum , ex ignorantia & neglectu primorum fidei axiomaticum , in mores Christianos irrepit , ut pro virili tantum eam , paucis paginis rationes aliquas complexus sum , quæ videbantur sat fore efficaces , ut cuivis homini Christiano peccati horrorem , simulque fugam incuterent pœnarum , quæ manent peccatorem. Et sanè felix ero , si prædictam ignorantiam , velut anime summè noxiam , tam paucis chartæ foliis è corde tuo eliminavero. Id porro efficiendi hæc ferme erit methodus : quoties manè è somno surrexeris , memor esto , ut profundissima cum reverentia adores Dominum , qui te creavit , gratias age pro bonis omnibus tibi prestitis , & lumen pete , quo clarè dilucidèque cognoscas , quantum sit malum , divina ipsius mandata trans-

PRÆFATIO AD LECTOREM.

transgredi, eúmque offendere, ut hoc cælesti lumine illustratus diem imminentem bene Christianéque transigas: lege postea Considerationem diei respondentem, non autem festinando, sed membra singula attentius ruminando, memor scilicet, eas naves, quæ tantùm obiter mare permeant, non piscari uniones, sed eas tantùm, quæ fixius uni loco inherent. Quòd si negotia statûs tui tantum quandoque otii tibi non indulgeant, ut propositam veritatem pensculatiùs considerando integrè comprehendas, id saltèm conare, ut vel unicum articulum, quã potes, diligentia, evolvas. Ante omnia autem temporis tui rationem ità dispensa, nè quid desit precationi, ad cujusvis Considerationis finem annexæ, devotiùs recitandæ. Ad vincendum quippe peccatum presentius nullum est remedium, quàm cum Mose manns identidem in cælum habere extentas atque elevatas (Oportet semper orare, & non deficere. Luc. 18.) si hoc exercitio diligenter ac fideliter usus fueris, ausim ego promittere, Prepotentem illum Dominum, qui lutô adhibito, visum restituit cæco nato, pagina-

PRÆFATIO AD LECTOREM;

*rum istarum ministeriò, in corde tuo re-
novaturum mirabilia dextera sua, lar-
giturúmque lumen vera illius sapientia,
cujus initium consistit in salubri timore
omnis DEI offense. Initium Sapien-
tiæ timor Domini. Psal. 110.*

CONSIDERATIO I.
PRO DIE SOLIS.

§. I.

Peccatum est injuria Deo illata.

Considera primò, quòd, quotiescunque peccas, verâ injuriâ afficias DEUM, eúmque contempnas. Neque id ità dictum existimes, quemadmodum Metaphoris uti Oratores solent. Neutiquam verò, sed pura pura est veritas, nihil per auxesin adulterata. Hoc sensu loquuntur omnes Sancti Patres, Theologi omnes, ipsæque adeò sacræ paginæ, quæ id ipsum inculcant creberrimè : peccatorem furis in DEUM agitari, insurgere adversùs ipsum, eúmque habere contemptui, ac conculcare. Sed dices fortè, atqui ego non pecco, ut DEUM spernam ; id solùm quæro, ut mihi, meæque lubentiæ satisfaciam. Itâne verò ? fac esse ità ut dicis : at scire te oportet, duplicis generis esse contemptum, expressum unū & directum, indirectum alterum, quem Scholæ interpretativum vocant. Ex te ipso jam quæro : nunquid contemni

te censes à filio, servo, conjuge, si, insuper habitis mandatis tuis, obedientiam tibi non præstent? Principem putas coli ab eo, qui latas ab ipso leges protervè infringit? Nunquid amico illudis, cui tergum vertis? & quis audebit delinquere in conspectu judicis, quem veretur? Pro certissimo itaque hoc habe: peccato quolibet contumeliam irrogari DEO, teste Apostolo ad Romanos 2. *Per pravaricationem legis, DEUM inhonoras.* Tametsi nolle te dicas intentione, contrarium tamen ostendis factò, dum legi ipsius non obedis, justitiam non times, bonitatem non amas, & omnipotentiam non æstimas, nec curas imensitatem illius, qui videt peccata nostra, ea odit, prohibet, & tantam indè concipit indignationem, ut, si mori posset Deus, cujus vita est æternitas, mors ipsius futura esset peccatum mortiferum (A.) Vide igitur, an sit ratio, dicendi tam intrepidè, non pecco, ut DEUM offendam, sed ut mihi satisfaciam.

§. III.

Quis sit offensus?

CONsidera secundò. Quis sit ille, quem contemnis. Finge intellectui tuo pulchritudinem tam excellentem, quæ solo sui aspectu omnium rapiat corda mortalium, ità ut vel semel eam, uno duntaxat momento intueri, sit æstimabilius, quàm per multa sæcula frui omnibus hujus mundi voluptatibus. Finge Majestatem tam sublimem, cujus in obsequium omnia perpeti tormenta plùs valeat, quàm toti mundo dominari. Finge bonitatem tam immensam, quam una solùm cogitatione offendere pejus sit, quàm re ipsa in nihilum redigere cœlos, naturam destruere universam. Atque his omnibus cogitatione atque animò conceptis, quotam essentiæ divinæ partem censes te attigisse? est enim verò infinitè adhuc major omni eo, quod concipere intellectus noster potest. Finge plures semper & plures perfectiones, easque centies, milliésq; multiplica, arithmetica proportione eas compara stellis firmamenti, aëris atomis,

mis, guttis aquæ; scito tamen, enormem hanc multitudinem, DEI perfectionibus collatam, infinitis modis adhuc esse minorem, quàm sit exilis vermiculus, cum toto comparatus universo. Quid igitur animò concipis, cùm DEUM audis, quid putas hac voce significari? nempe: fuisse omnitempore, occupare omnem locū, scire omnem veritatem, possidere perfectiones omnes, posse, quantum libet omnibus denique bonis frui. Rectè ais: hunc tu autem Dominum universorum, qui major est omni nostro cogitatu, melior omni eo, quod usquam est, fons & origo rerum omnium, qui solo sui aspectu æternùm reddere te beatum potest, hunc tu DEUM peccato lethali probrosè lacestis, neque tamen expavescis?

§. III.

Quis sit Offensor?

Considera tertio. Quis ille sit, qui hunc Dominum offendit, tantaque afficit Injuriâ. Temetipsum igitur corpore tenus considera. Esne aliud, quàm nihilum lutò vestitum? paucos
 aute

ante annos, nec hilum quidem tui erat in rerum natura, paulò pòst rursùm à vermibus consumêre, & modicum illud, quod superest, in cineres redibit. Hoc igitur paucillum pulvisculi audet adversùs DEUM insurgere? considera te postmodum in peccato Originis conceptum, neque adeò te fuisse priùs, quàm esses inimicus DEI, mancipium Diaboli, privatus omni gratia, æternùm cœlo exclusus. Hæreditas tua est ignorantia mentis, malitia voluntatis, imbecillitas ad bonum, pruritus ad malum insatiabilis. Huic pessimæ hæreditati adjecisti ex tuo tot peccata actu commissa, atque enatas indè pravas habitudines, quibus debitorem te fecisti divinæ justitiæ, omnique auxilio indignum. Quòd si penitiùs adhuc te metipsum cupias dignoscere, institue comparationem te inter & genus hominum universum; quantula tu igitur, DEUM immortalem! es portio tantæ multitudinis hominum, nempe qui fuerunt ab initio sæculorum, sùntque hodie, & erunt ad finem usque mundi. Quis verò es etiam comparatus omnibus

bus Angelis, omnibus rebus creatis, & creandis, quæque adhuc latent in thesauris inexhaustæ DEI potentiaë? Quis te unum ex innumerabili hac multitudine dignosceret, quis ullam tui haberet rationem? quòd si quasi nihilum reputeris, in comparatione tot innumerabilium rerum creatarum, cogita quid sis collatus DEO, in cujus oculis omnis hic numerus, atque hoc omni infinitè etiam major, perinde est, ac si non esset? *Omnes gentes quasi non sint, sic sunt coram eo. Isaiaë 40.* Quid nunc ais? an adhuc sat animi tibi est, cum peccatoribus laceffendi DEUM? profectò nè formica quidem desiperet magis, solem insano ausu impetitura.

P R E C A T I O.

Quid magis admirer, Benignissime DEUS, sanè nescio, tuamne inauditam patientiam in me tolerando, an meam incredibilem impudentiam in te offendendo, id sanè, inquam, nescio. Ego te considero in throno Majestatis tuæ, innumerabilium Angelorum & beatarum mentium multitudine stipatum

tum, qui dum vident infinitam magnitudinem tuam, præ tui reverentia contremiscunt, & horrore attoniti sacrum illud trifagion absque intermissione ingeminant : Sanctus ! Sanctus ! Sanctus ! Neque hac irrequieta laude contenti, cooperiunt facies suas venerabundi, & prosternunt se ante pedes tuos, velut qui non mererentur assistere throno tuo, ego autem abjectissimus vermiculus, dum hi te adorant, & colliquescunt amore ac reverentiâ tui, ignominias te, ac contumeliis laceffo ; quos si tu feras diutiùs malitiæ excessus, & ego comittere porrò pergam, non video sanè, quomodo aut clementia tua, aut mea malitia progredi plùs ultrà possit. Merebar equidem, cùm primùm peccâfsem, ut hæc, cui insisto, tellus non ferret me ampliùs, merebar, ut ad obsequium meum deinceps non essent elementa, neque suam mihi imposterum Sol ut lucem dispensaret, sed fulminibus totidem, quot radiis feriret, merebar, ut novus pro me solo atque unico fabricaretur infernus, novus inquam, quia vetus ille, qui nunc est, castigan-

dis

dis sceleribus meis non erat suffecturus. Tu autem, mi DEUS, in locum horum omnium, offers mihi gratiam tuam, primusque pacem expetis. O bonitatem inauditam! O patientiam omni majorem humana, veréque divinam! advertite igitur aures, vos cœli incolæ, ad mentis meæ sententiam. Ut respondeam quadantenus tanto amori, protestor, quòd, tametsi infernus non esset, peccatum tamen mihi displiceat magis, quàm omne aliud malum, idque unicè, quia est offensâ DEI mei, quam neque comittam amplius totius mundi gratiâ, licèt inferni essem prorsus securus. Hunc meum vestrumque DEUM habebò imposterum eo loco, quo meretur haberi bonum infinitum, inestimabile, incommutabile; quod solum infinita abyssò misericordiæ suæ demergere potest abyssum malitiæ meæ. Proterva hæc lumina, infelices hæc manus, lingua ista miserabilis, & corpus hoc fragile, quæ instrumenta fuère peccati, volo, ut deinceps & pœnitentiæ serviant. Tu mi DEUS, per hanc ipsam bonitatem tuam, per honorem

norem sanctissimi Nominis tui, per gloriam divinarum tuarum sponfionum, concede obsecro, ut ità fiat, & misericordias tuas novis miserationibus cumulando, ità transmuta cor meum, ut quantum Nomini tuo hætenus fui refractarius, tantundem impostero sim fidelis, quantumque te offendi, tantum tibi serviam, jamque hoc momento incipiam, nunquam finiturus in æternum. Amen.

CONSIDERATIO II.
PRO DIE LUNÆ.
Circumstantiæ, peccatum
aggravantes.

§. I.

Locus.

Considera primò locum, in quo peccâsti. Peccâsti quippe DEO præfente, & inspectante: Legem igitur infringis, & adest legislator: rides pœnas, & spectat Judex, conculcas sanguinem, pretium redemptionis tuæ, & videt Redemptor. Amicus esse renuis infinitæ illius Majestatis, idque non
clàm

clàm & verecundè, sed propalàm & in faciem, malens esse mancipium rebellis illius spiritûs, quocum in perniciem DEI conjurâsti, ut tolleres coronam de capite ejus: verbô dico, quidquid dici potest horrendum & abominandum: *Peccâsti, fecisti mala & potuisti, Jerem. 3.* Quòd si Dæmon impulerit te ad peccandum imposterus, consilium meum audi, de loco saltèm circumspice, quo DEUM fallas, aliàs enim, ecquomodo fati animi tibi erit, patrandi in præsentia DEI, peccatorum vindicis, in oculis illius mundissimis; quomodo, inquam, animus tibi erit patrandi flagitia illa, quæ me præsentem non auderes? aut minus forsân est peccare inspectante DEO?

§. II.

Tempus.

2.

CONSIDERA nunc etiam tempus, quo DEUM offendisti. Postquam nempe per sacrum baptisma in filium te adoptavit, postquam toties ad sacra Mysteria obeunda admisit, postquam vitam pro te & sanguinem dedit, quò
tu

tu non ampliùs peccares ; Post hæc tantâque motiva ipsum porrò non offendendi, offendisti tamen. Creavit te DEUS ex mera sua bonitate, è tot millibus te elegit, qui, si fuissent conditi, ipsum fortè nunquam offendissent : creavit te in patria Christiana, ubi cum materno lacte sanæ fidei doctrinam haufisti, conservat te modò per momenta, providet tibi de victu, vestitu, & habitatione ; ex nutu ipsius, non tantum res creatæ inferiores, sed ipsi etiam Angeli, cœlestis aulæ proceres, tuis allaborant obsequiis ; tot tibi insuper immittit salubres animi motiones, tot periculis servat immunem, tot ultro condonat supplicia, tui causâ omnem profudit sanguinem, suæmet vitæ prodigus : tibi Corpus suum in sanctissimo Eucharistiæ epulo præbet in cibum, tibi omnes gratiæ suæ thesauros, tibi æternam paradisi felicitatem destinat, te perpetuò cogitat, te gestat in sinu, lactâtque uberibus suis. Atque hoc ipso tempore, quo tot tibi beneficia, quot momenta dispensantur, tu benefactorem tuum omnium

ma-

maximâ afficis injuriâ, & rabidos dentes infigis illis, ut ita dicam, uberibus, quibus vitam fugis. Crediderim ego, feras ipsas rubore ac verecundiâ suffundendas, si illarum quæpiam ingratitudine par esset peccatori.

§. III.

Adjumenta.

Considera tertio, quibus adjumentis ad peccandum sis usus. Non solum peccasti in Dei præsentia, & inter brachia ipsius, sed etiam suismet ipsum beneficiis, tanquam armis, impetere ausus es. Sensus illos, quos à DEO accepisti in animæ bonum, quibus rebus occupasti? illos oculos, manus illas (ah! sceleratas manus, plurimorum maximorumque ministras flagitiorum!) corpus illud, quod Redemptor tuus, toties pavit suomet corpore, verâque præsentiam beavit; cui rei servierunt? largitus est tibi DEUS voluntatem, capacem amandi summum Bonum, tu autem, spreto æternæ vitæ fonte, continuis inardescis desideriis apponendi labra ad cloacam lutô plenam

nam, spurcitiisque. Dedit tibi DEUS intellectum, ad cognoscendam primam veritatem expeditum, quibus autem cogitationibus eum tu excolis? nempe ut nova identidem excogitet machinamenta, quibus tam munificum donatorem tuum offendas. Quid ampliùs? Imò verò parum adhuc est, rebus creatis abuti adversùs DEUM, ipso Conditore adversùs ipsum abutimur. *Servire me fecisti in peccatis tuis, præbuiſti mihi laborem in iniquitatibus tuis. Isaia 43.* Nempe quia bonus est DEUS, quia misericors, quia ad iram tardus, & parcens super iniquitate, quia in peccatorum remedium instituit Sacramenta, ideò liberiùs eum offendimus, dicimùsque: patrabo hoc flagitium, tum deinde rursus exomologesi abolebo. O rem detestandam! non sufficit ergo impiis mortalibus, irritare res creatas adversùs creatorem, vult insuper, ut ipse ad horrendum sui Deicidium concurrat Deus. *Servire facit illum in iniquitatibus suis.*

P R E C A T I O.

O Inexhaustum bonitatis pelagus!
 Deus infinitæ Sanctitatis, infinitæ æquitatis, osor peccati infinitè!
 Nunquam ità confusio operuit faciem meam, quàm hac hora, qua ingratitude meam considero, verè diabolicam. Parùm ergo fuisset, in faciem tibi insultare, offendere te tuismet gratiis, nisi tecum ipso contra te pugnarem? à te, mi Domine, per tuam sanctam fidem illustratus, cognovi infinitam misericordiam tuam, tu omnem sanguinem effudisti è venis tuis, ad parandum mihi lavacrum, tam salubre, tam facile in sacro pœnitentiæ tribunali; ego autem malitiosus ac ingratus, his illustrationibus usus sum ad te offendendum liberiùs, atque proterviùs: tu quantò erga me fuisti benignior, tantò ego erga te fui malignior, & cùm remedia mihi reddideris facilia, hinc ego ansam accepi, tantò minore metu te offendendi; me ipsum ità animans: sufficit peccata omologesi expiare, si Deum offendo; an verò ià Deo placeat, displiceátve, meâ parùm

rùm refert. O! si vel umbram saltèm excusationis invenirem, quam prætenderem peccatis meis, sed & hæc mihi deest. Quis porrò auctor mihi fuit hujus contra te, mi Deus perduellionis? an forsan necessitatis alicujus violentia? at verò tantùm hoc abest, ut nè illecebra quidem aliqua fuerit grandis boni, imò nihilum erat, & minus nihilô, quod me avertit à te Summo Bono. Non mihi promisit dæmon, ut tibi olim in deserto, omnia Regna mundi, si morem ipsi gererem, sed promisit voluptatulam tam brevem, quæ disparuit velut umbra: promisit delectationem tam sordidam, cujus ipfas adeò tenebras puderet, quæque vel sola sui divulgatione aërem esset infectura. Et ego insipiens ac stolidus ut ex hac putrida cloaca haurirem, te sprevi, mare immensum dulcedinis sempiternæ: *Propter quid irritavit impius Deum, propter quid? Psalm. 10.* Propter hoc nempe nihilum, quod fuit, tanquam non esset, propter hoc, flocci habui beneficia tua, propter hoc modicum & exile, perdidisti gratiam tuam, cujus vel mi-

nimam possidere particulam plus valet, quàm universas habere mundi divitias, & quod plus est parasangis infinitis, propter hoc modicum peccavi, & malum coram te contráque te feci, Hoc inquam ità est, nec inficiari audeo: video tamen te, Benignissime Salvator mi, apertis brachiis præstolantem me, ut denuò excipias me fugientem ad te. Quod si ità est, venio, ecce! ad te, allectus amore illius summæ ac infinitæ bonitatis, quæ tametsi à me toties irritata, nihilominus adhuc suffert me, blandéque invitat, abominor plùs, quàm omne aliud malum, delicta mea, quibus velut alter Judas tradidi te inimicis tuis, detestor ea velut ingratitude notas infernalis. Et quamvis fixa menti stet sententia, mutare vitam in melius, nihilominus, cùm meis id viribus efficere non possim, imploro auxilium tuum, téque supplex rogo per sancta illa vulnera, quæ velut linguæ totidem pro me perorant, per merita Sanguinis tui, per te metipsum, mi Deus, nè permittas, ut ego ampliùs in nequitia meâ instru-

men-

menta vertam gratiæ tuæ argumenta, sed ut bonitas tua, & remedia, quæ peccato commisso tam largiter providisti, sint mihi nova incitamenta te amandi, novi stimuli, tibi impostertum fideliùs serviendi, Amen.

CONSIDERATIO III.
PRO DIE MARTIS.

§. I.

DEUS odit peccatum.

CONSIDERA I. immensum odium, quo Deus peccatum persequitur. Si voluntas eodem motu, quo per affectum amoris conjungit se bono suo, eodem inquam motu, necessariò etiam fugit per affectum odii à malo, dicendum erit, quòd, sicut Deus totus amor est, & amor infinitus, & suæmet bonitatis amor ipsissimus, ità necessariò etiam sit totus quantus odium, & odium infinitum, & odium ipsissimum ac essentielle peccati, quod sumè abominatur, velut bonitati suæ sumè contrarium. In unum itaque cumulum congere, quidquid odii, vel inter ho-

mines adversùm sese invicem, vel inter dæmones damnatósque adversùs DEUM concipere poteris, quid verò id omne erit aliud, nisi umbra tantùm quædam, illius abominationis infinitæ, qua Deus peccatum omne mortiferum averfatur? & hoc tam horribile peccatum tu, mi homo, sinu & corde gestas, per menses & annos, ei blandiris insuper, perinde ac si non monstrum, sed catellus foret Melitensis,

§. II.

DEUS odit peccatorem.

CONSIDERA 2. Deum non odisse solum peccatum, sed etiam peccatorem quatenus talem: *Similiter odio sunt Deo impius, & impietas ejus. Sap. 14.* Quatenus nempe talem censet inimicum sibi, peccati causâ ipsi vult malum, & malum quidem æternum pœnæ ac damnationis. Quamdiu culpa ejusmodi animæ adhæret, cum ea nec vult, nec potest ullam contrahere amicitiam, aut ullum ipsius donum benevolis oculis aspicere. Finge casum, quo Beatissima Virgo Deipara peccatum aliquod comisset lethale (quod quidem

quidem vix concipi potest, nedum fieri) illud tamen certum est, Deum ab illo momento abominaturum fuisse plus matrem suam, quam serpentem venenatissimum, neque moram interponendam, quin eam pari cum omnibus peccatoribus sententia ad æternos ignes condemnaret, nulla habitatione omnium illius meritorum præteritorum & sanctitatis. Hanc purissimam veritatem non satis assequi potest intellectus humanus, nec ad vivum repræsentare sibi capitale illud odium, quo Deus peccatorem detestatur. Audirem humana propempum fide superiorem, & tamen verissimam certissimamque (B) magis displicet DEO nostro homo, unius tantum reus lethalis peccati, quam ipsi placeant omnia opera bona rerum creaturarum simul omnium, tam præsentium, quam præteritarum, & futurarum. Redi igitur stulte peccator, redi ad domum illam, ubi insanis flagitiis divinam conculcare legem solitus es, nihil scilicet obstat, quò minùs redeas; recordare tamen, te perditis illis tuis

voluptatibus plus fastidii afferre Deo, quàm gaudii ipsi attulerint omnes Prophetæ, omnes Apostoli, Martyres omnes, Confessores & Virgines, imò & omnes Angeli ac electi cœlites, in unum quantumvis numerum collecti, ità, ut si Deus capax esset doloris, magis affligendus foret unicò tuò peccatò, quàm recreari possit omnibus illorum obsequiis. Quid igitur metuis, si peccatum non times? nunquid foret optabilius, esse canem mortuum, bufonem venenatum, basiliscum, imò & draconem, quàm esse peccatorem?

§. III.

Ex prædictis Consequentia.

3. **I**Tà tecum ratiocinare: Deus peccatum odiò persequitur, & ego illud magis, quàm animam meam diligo. DEUS pluris æstimat, in genere mali, peccatum capitale unicum, quàm æstimet in genere boni omnes laudes, honores, obsequia, à creaturis suis sibi præstita, & ego id tantilli facio, ut committam propter rem nihili, déque commisso gloriari insuper audeo, atque su-
per-

perbire, imò & magnificè jaçtare aliis, velut facinus dignum immortalitate. Deus ut peccatum destrueret, stragibus implevit supera inferaque, unde, velut è theatro, odium illud infinitum in publicam daturus scenam, propter unicam solam culpam gravem, tot suas creaturas privat infinitò bonò beatitatis æternæ, easque subjicit pœnæ infinitæ damnationis æternæ; & ego non unius tantùm peccati, sed multorum mihi conscius, mente læta ac libera oculos subeo irati Numinis, rideo, jocor, dormio, méque ipsum ingurgito spurcitiis, & mutuatis bestiarum exuviis, tribúsque calamistratis crinium cincinnis, ac aliquot pauculis tæniarum ulnis scilicet magnificè exornatus, me circumspicio, velut Majestatem aliquam humanâ majorem. Scire nunc pervelim, utrius horum judicum sit sanius, uter erret, *aut DEUS errat, aut mundus fallitur.* Ex his duobus contrariis, dic obsecro, utrum verius? Ô prodigiosam sanè peccatoris cæcitate, qui beatum se existimat in cæno iniquitatum suarum, cùm tamen exo-

sus DEO ac Superis, revera sit abjectior foetente ac sordido asini cadavere (ità juvat eloqui) & dæmone infernali horribilior. *Unus ex vobis diabolus est.* Joan. 6.

PRECATIO.

Potentissime DEUS, Rex regum, & Domine dominantium, quomodo auderet comparere in conspectu tuo monstrum tam deforme, cujusmodi sum ego, inimicus tuus, contumax, refractarius, rebellis, proditor, nisi id fieret petendæ causâ pacis, tuæque fiducia clementiæ? Tu, magne DEUS, nihil æquè odiô habes ac peccatum, & justissimè id quidem odiô prosequeris infinitô, velut tibi malum, & directè oppositum justissimæ tuæ ac sanctissimæ voluntati; tametsi autem odio habeas, quod ego feci, non odisti tamen, quod tu creâsti. Agnosce, in hoc tuo plasmate miserrimo, imaginem tuam, tam foedè deformatam, renova in hoc opere primos dexteræ tuæ ductus, neque patiare, ut plus possit perversa voluntas mea, in evertendo cœpto tuo, quàm omnipotentia tua, in

eo perficiendo. Ecce ! ut ego miser ac miserabilis , prostratus ante thronum Majestatis tuæ , supplex peto veniam culparum mearum , & omni nisu liberæ voluntatis meæ retracto , abominor, & perinde, ac non facta, esse volo omnia illa facinora , quæ inimicitiam mihi tuam odiûmque conciliârunt. Solus amor, quo complecteris me, & odium, quo persequeris peccatum meum, hæc sunt, quæ ex intimo cordis sinu exprimunt mihi pœnitentis animi suspiria , & quoniam non est par voto meo , magna velut mare contritio mea, sit tibi hoc ipsum odium tuum locò doloris mei, qui mihi deest, & in hoc etiam subveni summæ miseriæ meæ. Age igitur, mi DEUS, per abyssum illam bonitatis tuæ, quæ sedem fixit in corde tuo , rata sit hodie inter nos pax ista , non rumpenda in æternum. Ego miser peccator obediam imposterum præceptis tuis , magnificiam gratiam tuam , & legem tuam verebor. Tu vicissim, velut supremus omnium Dominus , assiste mihi in tentationibus cunctis, defende me à periculis,

culis, obliviscere omnis præteritæ inimicitiaë, ut tibi fideliter ad amissim serviendo in hac vita, merear te amare, & teque frui æternùm in altera, Amen.

CONSIDERATIO IV.

PRO DIE MERCURII.

§. I.

Pœna Angelorum.

CONsidera primum peccatum in mundo patratum, ejusque primum supplicium. Angeli scilicet, ante omnes alias res creatas extracti ex abyssu nihili sui, in cœlo empyreo collocati, summo insuper ingenio præditi, summâque sapientiâ, nec pulchritudine inferiore, immortales denique, & Numinis videndi capaces, pro debita conditori suo obedientia ac subjectione, tertia sui parte ab eo deficiunt. Illico igitur in eos divinæ justitiæ vibrato fulmine, unâ omnes sententiâ fulminati, momentò unicò in tartarum præcipitantur. Quid? inquires, multitudo tanta, par numero arenæ maris? nihil ista, nihil refractariis spiritibus patrocinator multitudo, ratum fi-

xúmque est, omnes unà in gehennam
ablegantur? Atqui opera sunt manuū
tuarum, æterne Conditor, prima at-
que perfectissima; Sint enim verò ta-
lia, nunc autem peccatō contaminata,
ad rogam & ignem pertinent. Et hoc
quidem pro peccato unico celerrimæ
cogitationis? imò pro peccato lethali,
quod solum sufficit, ut odio eos ha-
beam & abominer æternùm. Spatium
saltèm ipsis atque otium daretur resi-
piscendi, necdum enim alienō suppli-
ciō docti sunt sapere, necdum pœna-
rum minis territi, & nunquid ex data
ipsis delicti venia idem cedet honos
nomini tuo? nunquid ipsi clementiæ
tuæ erunt ingrati, & non potiùs alla-
borabunt, obsequiis infinitis compen-
sare errorem suum? nihil ista movent
æquissimi mentem judicis: inconcussa
stat sententia, peccârunt angeli, om-
nes igitur, ictu oculi, in ima inferni
præcipitantur. O quanta est judicio-
rum tuorum æquitas, justissime DEUS!
est infinita, nec tamen eam timent
mortales! primi Regiæ tuæ Proceres
unius peccati pœnas luunt æternas,

dum mancipia interim vilissima non desinunt absque metu peccare.

§. II.

Supplicium Protoplastorum.

2. **C**onsidera primum inter homines peccatum, quod fuit Adami, & mala quoque omnia perpende, quæ ex hac Pandoræ pyxide in mundum invec̄ta sunt universum. Collige in unum fascem misérias omnes, quæ vitam nostram circumstant; huc inopiam, ægritudines, ignorantias, inimicitias, famem, tempestates, pestem, lites, strages, vastitates congere; ex ossibus insuper mortuorum, quotquot unquam in terris vixerunt, in unum coacervatis cumulum, erige monumentum, & postquam attonitis oculis has omnes circumspexeris tam flebiles ruinas, ergóne, inquires totus iste miseriarum cumulus unius supplicium est peccati? hæccíne feralis illa janua, per quam omnis iste malorum exercitus, factó velut agmine, in mundum irruit? non peccâsset Adamus, & nostri erant futura juris ac arbitrii, quæcunque us-

piam

piam sunt bona, justitia, pax, natura, gratia, vita insuper nunc felix, felicissima in æternitate. O peccatum, grande malum! cujus stygio torrente omnium inundatio malorum orbem implevit. Inutiles illæ atque inanes lacrimæ, quibus plerique mortalium suam deplorant imaginariam infelicitatem, O! quantò meliùs justissimo famularentur dolori peccatorum, quæ sola scilicet in perniciem nostram tam fuere fœcunda. Quid autem verba & tempus perdo? O pestilens peccatum! namque & tu veneno es per simile, cujus prima inter symptomata habetur oculorum hebetatio. Ità clarissimæ veritates non agnoscuntur à peccatoribus.

§. III.

Unius peccati supplicium.

CONsidera denique, enumerata mala omnia nihil esse, æternis pœnis comparata, quas propter peccatum unicum anima damnata sustinet in inferno. Lubeat igitur tibi accedere non nihil ad extimum duntaxat
margi-

marginem horrendæ illius fornacis, & fixo illic obtutu, arbitrari tot animas æternùm damnatas, neque ob culpas alias, quàm ob ipsasmet, vel pauciores etiam, quarum & tu reum te nôsti. An non horrore attonitus exclamabis? ergóne pro momento unico pudendæ, fordidæque voluptatis, supplicia exsolvenda sunt inaudita, ac sempiterna? ità enim verò est; peccati lethalis tanta est malitia, tam immensa fœditas, ut puniri mereatur morte infinita, suppliciò nunquam finem habiturò. Fluxêre jam annorum quinque millia, ex quo Cainus in hoc æstuantium flammaram Oceano circumnata, neque tamen usquam adhuc littus, nusquam portus, vel à longè apparet, & post tot, tantâque supplicia, nè teruncium quidem expunxit grandis illius debiti, quod per peccatum suum contraxit. Fluent posthac quina totidem, fluent centena, imò centies millena millium annorum millia, idem tamen semper erit æternitatis initium. Tam grandi temporis fluxu videt interea **DEUS** animam illam, quam ipsemet

con-

condidit ad imaginem suam, videt profundissimæ æternorum ignium, & suæ desperationis abyfso absorptam, audit gemitus, audit clamores, neque tamen ulla tangitur illius commiseratione. Viscera illa tam teneræ plena caritatis, ut vel unius curam formicæ habeant, nunc usque adeò sunt indurata, ut nihil moveantur desperatione creaturæ, olim in carissimarum numero filiarum adamatæ. Ecquod fel illud est & absynthium, cujus unicâ guttulâ immensum mare dulcedinis in perpetuum amarescat? hoc fel est peccatum: *pereat Samaria, quoniam ad amaritudinem concitavit DEUM suum. Osee 14.* Mira hæc tibi forsân videntur? adde & hoc, quòd peccatum nunquam ad condignum (cum scholis loquor) puniatur in inferno. Tametsi DEUS uni animæ, propter unicum solum peccatum, inmitteret omnem illam pœnarum ac suppliciorum tempestatem, qua omnes simul dæmones ac damnatos sinè intermissione affligit, parùm adhuc foret id omne præ unius merito peccati. Non potest DEUS unquam, quantum-

tumcunque vibret ictum, ferire peccatorem tam graviter, quin feriat leniùs, quàm peccatum mereatur (C.) Nunc ergo intelliges tandem, quale quantumcunque sit malum, offensa boni infiniti. Ego certè non invenio tincturam nigriorem, qua tam foedam tibi speciem lethalis peccati, magis graphice depingam.

P R E C A T I O.

O ! Quàm parùm cognovi hætenus, mi Deus, monstrosam peccati mei malitiam, quàm parùm cognovi. Nempe & ego infelix in illorum sum numero, qui, dum te offendunt, *nesciunt, quid faciunt.* Quòd si unquam satis animo penetrâssem, supplicia inferni tam immania, nihil tamen esse, nisi umbram mali, præ peccato, quod verum unicúmque est malum; si penetrâssem, in irrogandis peccatrici animæ suppliciis, quantumvis æternis, majorem tamen clementiæ, quàm justitiæ tuæ haberi rationem, pœnam omnem infinitè minorem esse meritò; si hæc, inquam, satis ego penetrâssem, ecquî fieri poterat, ut unquam peccarem?

rem? quantum autem abfuit, quin meo ipsiusmet irreparabili damno cogerer experiri certissimas has veritates, amandatus ad feralem illam terrificamque noctem, cui nullus in æternum sol exoritur? quàm steti vicinus casui, jam jamque lapsurus in horrendum illud barathrum, cujus in extremam oram jam multoties fueram delatus. Tibi igitur gratiæ debentur, mi DEUS, qui mecum egisti secundum magnam misericordiam tuam, post justitiam in alios tam severè exercitam, à quibus tamen illa levius quàm à me fuit irritata. Et ego, post tot misericordiæ tuæ in me exhibita argumenta, rursus te offendam? ah! non admittes, mi DEUS, tantum nefas; nimis fui cæcus hætenus, quod injuriâ affecerim bonitatem illam infinitam, quæ omnium amores hominum meretur. O! ut facta mea præterita reddere infecta possem, quàm libens facerem, quibuslibet impensis meis. Tu, mi DEUS, qui tuam hætenus clementiam exercuisti in peccatore, exere nunc potentiam adversus peccatum, istud
de-

destrue, istud redige in nihilum, non tam quia mihi noxium, quàm quia tibi summè contrarium, & cordi tuo super omnia inimicum. Ità ego duplicè liberatus malo, culpæ atque poenæ, in illa beatorum Patria laudabo nomen tuum assiduè, & misericordias tuas in æternum cantabo. Amen.

CONSIDERATIO V.

PRO DIE JOVIS.

Paccatum in Christo punitum.

§. I.

Debitum peccatô contractum.

Considera, quantum debitum contrahas apud DEUM, cùm peccas. Hinc Justitia Divina cupit sibi satisfieri, clamans: *redde quod debes*, illinc verò satisfaciendi nec via, nec modus apparet. Conferant preces suas unum in cumulum Sancti omnes, conferant & fusum sanguinem omnes Martyres, addant & amorem suum omnes Angeli, ipsaque demum Mater Deipara meritorem suorum thesaurum huc congregat; omnis hic satisfactionum apparatus

ratus nè unicum quidem potis est expungere lethale peccatum. Plus ajo: finge animô, rerum omnium Conditorem DEUM, voce illa omnipotente, quâ ex nihilo produxit hunc mundum, eâdem ipsâ producere totidem alios, quot sunt arenæ grana in littore maris, eosque omnes impleri animabus sanctis, quarum quælibet meritis superet Reginam Sanctorum, Virginem Deiparentem; (D.) dico, citra ullam veritatis injuriam: quòd, si omnes hæ sanctæ animæ, mille sæculis, omni austeritate vestium, ciborum, jejuniorum, vigiliarum, corpus emacient, si diu noctûque precibus instent apud DEUM, sanguinem è venis fundant, se ipsos offerant in holocausta, dico inquam: quòd omnia hæc opera, aut quæcunque alia in censum veniant, æquissimâ divinæ justitiæ staterâ trutinata, tantum ponderis non habeant, quantum habet peccatum unicum lethale; nec etiam per totam æternitatem, quantumvis millies multiplicata, ejusmodi confectura sint summam, ex qua satisfieri debito huic possit (E.) Id rectè intelli-

telligendum est: nempe ex eo, quòd peccatum sit injuria Majestatis infinitæ, contrahit indè aliquam malitiæ & deformitatis infinitatem, quæ rei creatæ obsequiò expleri neutiquam potest.

§. II.

Christus solus huic debito satisfecit.

CONSIDERA secundò, quòd, cùm impar sis solvendo huic tam immenso debito, DEUS ipse soluturus venerit in hunc mundum, & indutus humanam carnem, per bonitatis quendam excessum, sibi met ipsi imposuerit onus satisfaciendi divinæ justitiæ, ad quod opus erat infinitò meritorum thesaurò. Huic fini, quamvis unicum suspirium à Christo emissum, suffecturum erat abundantissimè, nihilominus ad demonstrandum odium suum adversus peccatum, & inculcandam nobis malitiæ ejus gravitatem ex pretio medicinæ, subdidit semet sponte sua tantis doloribus internis externisque, ut eorum comprehendere magnitudinè intellectus humanus nequeat; & divinus Vates, visa eorum imagine quampiam,

piam, aliud aptius nomen non repererit, quo compellaret, quàm vastissimi maris, circumquaque latissimè diffusi, nec ullo termino aut litore coercendi. Pone tibi ob oculos aliquantisper Crucifixi servatoris tui imaginem! attentius considerandam, vide omnibus patientem sensibus, singulos quippe propriū suum tormentum exercet, vide membris etiam omnibus excarnificatum, siquidem à planta pedis ad verticem usque capitis non est in eo vel tantilla pars cruciatu suo immunis, vide ab omni hominum genere divexatum, qui tametsi in aliis omnibus discordes, in id solūm conjuraverant collatis calculis, ut DEI filium exquisitissimis tormentis, citra cōmiserationem, excarnificarent; perpende quid sit, virgineum illud corpus, ex perfectissima sui constitutione, delicatissimo sensu præditum, subjici crudelissimæ carnificinæ verberum, quæ in ipsum sævæ instar grandinis, ictibus millenis aliquot cadebant, non flagellis tantūm, sed & catenis, & nodosis fustibus incussa, à sceleratis illis manibus carnificum,

tum

tum suamet rabie, tum instigatione
 dæmonum supra bestias sævientium.
 Perpende quid sit, inaudito tormenti
 genere redimiri coronâ, cujus spinæ
 duæ ultra septuaginta, illam divinæ
 sapientiæ regiam, caput illud adoran-
 dum, totidem mucronibus immaniter
 confodiant. Quid sit, tres horas in-
 tegras pendere, tribus clavis suffixum
 cruci, nudum, citra ullam virium re-
 stauracionem, ab omnibus derelictum,
 denique acerrimos inter cruciatus,
 præ dolorum vehementia, super infami
 ligno mori. Spina unica, plantæ
 leonis infixæ, regi illi animalium extor-
 quet præ dolore rugitum, quis igitur
 quantûsque fuerit cruciatus, tantô
 temporis spatiô, tribus duntaxat cla-
 vis, totius molem corporis sustinere,
 caput habere tot spinis transfixum, ali-
 quot millenis vulneribus fundere san-
 guinis rivos; quis inquam iste quan-
 tûsque fuerit cruciatus? adde huic
 dolorum cumulo opprobria insuper,
 ignominiosa blasphemâque dicteria,
 adde internos, eôsque longè gravissi-
 mos cruciatus, quibus amoris sedes,

cor illud amantissimi Jesu, multò acerbius lancinatum est, atque hos, mensurâ amoris ipsius erga patrem, & odij adversùs peccatum magnitudine emittire. Sunt, qui scribant ex Doctõribus, Christum tantum fuisse passum, quantum pœnæ temporalis merebantur in hac vita omnia totius mundi peccata præterita, præsentia, ac futura, neque id solùm æstimato valore, quem Christi tormenta à Deitate trahebant, sed etiam servata proportione, quæ, ex solis naturæ humanæ viribus, reperiri debebat debitum inter & satisfactionem. Quod si ità est, quis unquam cogitatione exhauriet abyssum illam pœnarum, quis fundum attinget amarissimi hujus dolorum Oceani? id sanè certum est, atque indubitatum, non suffecturam fuisse, citra grande miraculum, tam immanibus tormentis Christi servatoris vitam; sed idem ille DEUS, qui toties patrat prodigia, nè fideles sui cogantur pati, eadem in semetipso tunc iteravit, ut pati posset omni humana fide majora.

§. III.

Quid ex prædictis sequatur.

3. **I**Ta ratiocinare: si peccatum foret
 I malum tantum imaginarium, si jo-
 cus & sarcasmus trivialis, tantone risu,
 divina Numinis sapientia, ad illius de-
 structionem fuisset allaboratura, ut
 plecteret illud tam rigidè, non solum
 in eo, qui commisit, sed in ipsa filii sui
 unigeniti innocentia, qui poenam illius
 luit pro aliis? certum est atque indu-
 bitatum, divinam justitiam luculentius
 demonstrasse rigorem suum orbi, uni-
 co flagelli ictu, sanctissimo Servatoris
 Corpori inflictio, quam si in frustra
 comminisset stellas omnes, evertisset
 elementa, homines omnes & angelos
 deturbasset in infernum; minima quip-
 pe poena Dei-Hominis, comparari
 non potest ruinæ omnium simul rerum
 creatarum. Quid porro erit, non le-
 vem ictum unicum infligere, sed toti
 ignominiarum ac tormentorum Ocea-
 no immergere vitam Dei-Hominis? O!
 quantum igitur diversa est apud cœli-
 tes peccati aestimatio, ab ea, quæ fit à
 nobis in patria ista ignorantiae ac tene-
 bra-

brarum ! quàm longè alia est divinæ
justitiæ trutina, quæ tamen nec falli
potest, nec fallere ! Secundùm hæc
perpende animò duas summi momenti
veritates, quarum prima est : quoties
peccas post Christi mortem, festinare
te rursus, ad eum de novo affigendum
cruci : nec mirère ; non mea hæc est,
sed Spiritûs Sancti sententia ; rationem
accipe, quia talem scilicet repetis Dei
offensam, cui compensandæ ex rigore
justitiæ, minor non sufficit satisfactio,
quàm quæ in monte Calvariæ ipsa Dei
morte exacta est. Unde in tuo cor-
de, mi homo, peccatis commacula-
to reperit Christus flagella sua, repe-
rit spinas, clavos, proditones, insulta-
tiones, accusationes, condemna-
tionem, ipsam denique crucem repe-
rit. Altera veritas est : quòd pec-
cando, vires salutiferæ Christi mortis,
quantum in te est, infringas, & ipse ob-
stes, quò minùs salutis tuæ effectum
fortiatur opus illud, omnium, quæ o-
mnipotens Dei caritas æterno tuo bo-
no destinare potuit, maximum, præ-
stantissimùmque. Poterat hæc confi-
dera-

deratio, Christo è cruce pendentì, pellicere ex imo corde amarissimas lacrymas, cùm videret mortem suam, omnium salutì de se abundantissimè suffecturam, tam paucis fore proficuum; & peccatum insuper, tantis à se laboribus ac impendiis exagitatum, invenire adhuc refugium in cordibus tot peccatorum, qui culpâ suâ absque fructu prodigant arrham illam paradisi.

P R E C A T I O.

SI unquam aliàs, nunc certè tempus est exhibendi te mihi DEUM misericordiæ ac benignitatis, JESU mi amantissime, Conditor ac Redemptor, atque omne bonum meum. Ecce! monstrum ingratitudinis ac perfidiæ sistit se divino conspectui tuo. Quid facere poteras amplius in gratiam mei, quàm mori in cruce? poterásne majori pretio regnum tuum ac potestatem mercari, quàm quo salutem meam redemisti? quid dixerint Seraphini, cùm DEUM viderent, inter duos latrones cruci affixum? mori DEUM, & mori quidem inter tormenta tam immania, inter opprobria tam nefanda, fluctibus

Etibus doloris obrutum decumanis?
 nunquid par erat, ut excelsæ illæ men-
 tes, attonitæ obstupescerent tam in-
 expectato caritatis excessu, cujus ca-
 pax non erat cor aliud, quàm divinum?
 Sed en! nova admirandi materies! en
 prodigium ingratitude, supra boni-
 tatis excessum, novum atque insolens!
 post tot perpeffiones, post tantum san-
 guinis prodigè effusum, quos fructus
 refers mi DEUS? nondum expugnare
 potuisti ingratum hoc cor meum?
 Vah! propudium meum & dedecus
 abominandum! post mortem mei cau-
 sâ exantlatam, potui contemnere te,
 potui renovare vulnera tua, novisque
 sceleribus tuum conculcare sangui-
 nem? Ah! ut nunc saltèm parem ingra-
 titudini meæ sentirem dolorem, ut pœ-
 nitentiam saltèm pro amore, pro san-
 guine lacrymas redderem! Sed & istie
 deficio miser, neque aliud mihi restat,
 quàm ut ad te confugiam mi DEUS!
 & desiderem hunc dolorem, & ex toto
 corde flagitem. Vides Domine, & scis,
 me hunc non mereri, sed & scis, conse-
 qui me cum non posse absque te; ex

me cadere possum, at non resurgere, averti à te, sed non redire ad te, peccare, sed non pœnitere. Tu Amator animæ hujus fidelissime, reliquis miserationibus tuis etiam hanc adde, ut operi manuum tuarum porrigas dexteram, méque miserum subleves atque sustentas; ego amoris tuo victas do manus, æstimo & amo te super omne bonum, & propter hunc solum amorem tui, abominor peccatum super omne malum, detestor illud, & execror, velut causam perpeffionum tuarum, tuæque mortis unicam originem. Patrocinentur jam mihi vulnera illa, pro mea salute patentia, impetrent mihi misericordiam, gratiámque abundantem, ut moriar priùs, quàm te rursus offendam. Amen.

CONSIDERATIO VI.
PRO DIE VENERIS.

Mors.

§. I.

Quid sit Mors?

I. **C**onsidera, quid sit mors? Mors est perpetua separatio ab Orbe

hoc

hoc universo. Memento igitur, paulò pòst relinquendum tibi esse, quidquid in vita carum habueras. Deseres igitur parentes, deseres liberos, deseres amicos, deseres omnem supellectilem, familiaritatem omnem, obscœnas tuas delectationes, domum illam deseres, quam nunc inhabitas, citra spem ullam, eam unquam revisendi; migrabis dehinc in regionem aliam, ô ! quantùm à nostra hac diversam, ubi nempe nihil valet, quidquid istic magni æstimatur. Jam jam imminet fatalis ille dies, ad cujus exortum manè viues, Vespere morieris, vel certè vice versa, quem Vespere occiduum videbis solem, non videbis manè rursus orientem. Tunc impositus mortuali feretro, delatus ad templum, defodieris humo, tecùmque omnis tui memoria tumulabitur. Ibi cadaver tuum, lacero centoni involutum, squalidum, deforme, foetens, subtùs habebit vermes, suprâque bufones; hujusmodi erit lectus tuus, hi familiares & amici. Ecce ! quò tandem redeant illæ carnis tuæ voluptates, tam molliter enutri-

tæ, tam indulgenter habitæ, tam indignis pastæ deliciis. Hæc igitur causa erat, cur universus misceretur orbis, ut lautius nempe convivium epulaturis vermibus in sepulchro instrueretur: Quid verò censes de veritate horum omnium, quæ recenseo, an quidquam exaggerationibus, ultra veri mensuram augeo, an dico, quod non tuismet ipse quotidie cernas oculis? per igitur tuam te salutem rogo, quæsoque, ut omni vespere impofterum, priusquam somnum capias, cum jam supinus lecto incumbis, clausis oculis, protensis pedibus, manibus supra pectus compositis, id tecum seriò pensites: ità prorsus post breve tempus in sandapila mea componat; & ego tamen hujus immemor fati mei, vivo quasi nunquam moriturus.

§. II.

Mors certa & incerta.

CONSIDERA secundò, hanc separationem, quam mortem vocamus, certam esse & incertam. Certum est neminem ab hac esse immunem, sive sit Imperator, sive Rex, sive ex magnatibus

bus quispiam, non magis scilicet, ac vilissimus quisque ex ima plebe: mors in grandi hoc prato eadem falce, horâ eâdem, demetit perinde flores, ac gramina. Quando autem, & quomodo instet hic ictus, quis nostrum novit? Age dic mihi, obsecro, si nôsti, quo tempore, quo fato, ex hac vita sis migraturus: nocturne, an interdiu? labente hoc aâno, an sequuturis, & quod caput rei est, dic, an habiturus sis otium, moramque temporis, ante obitum animi maculas necessaria exomologesi eluendi, an etiam copiam confessarii, qui morituro assistat? itâne certò nôsti, animæ tuæ rationes tam accuratè à te subducendas, ut ad rigidum examen æquissimi judicis nullo comperiantur vitio laborare? ostend sis cautionem, quæ securum te reddat victoriæ in ultimo agone, ubi omnes adversum te vires colliget hostis Tartareus, feliciter réportandæ: Sed ô nos miseros mortales, qui nihil scimus aliud, quàm certò nos morituros, & brevè quidem, & cùm minimè cogitamus! Quòd si ex Angelo, DEI nun-

tio, intelligeres, intra annum te moriturum, quot quantaque ex hoc temporis momento cumlaturus esses pietatis ac pœnitentiæ opera; nunquid autem accidere potest facillimè, ut sequenti mense sepeliaris? ubi igitur pietatis ac pœnitentiæ opera? at enim nihil aliud curamus, quàm ut stabilem figamus sedem in hoc lacero tugurio, quod in momenta ruinam minitatur. Jam has delicias venabor, inquit non nemo ex ista tribu certorum, vindicabo hanc injuriam, hoc prædium vendicabo, dum interea laneo pede mors subrepat, & omnia hæc infantum crepundia, omnem hunc vitreum apparatus, hæc castella aëri inædificata, disjicit, evertit, pessumdat. Quæ major insania, quàm momentò transitura curare unicè, nè cogitatione quidem attingere æternùm duratura?

§. III.

Semel tantùm morimur.

CONsidera tertio, hanc ab omnibus rebus terrenis separationem, immanem hunc transitum ex hac vita in alteram, non fieri, nisi semel duntaxat,
neque

neque amplius; ità, ut semel istic errare sit errare æternum, *periisse semel æternum est*, sive cadat arbor ad Austrum, sive ad Aquilonem, quocunque semel ceciderit, inquit servator, ibi manebit in æternum. Quantò igitur studiò quemlibet oportet curare Christianum, ut cadat ad dexteram salutis. Qui autem moriendo cupit ad dexteram cadere, declinet à sinistra vivendo. Et difficillimum sanè est ex omnibus, quæ peccatori evenire unquam possunt, malè vivere, & bene mori, quam rem nihilominus, tot ac tanti spontaneæ ignorantiaë tenebris excæcati censent esse facillimam. Ratio hujus difficultatis est, quòd mors nihil sit aliud, quàm ultima vitæ Echo, ità, ut, qualis est vita, finis sit ità. Si exordium telæ sit nigrum, nigrum itèm & medium, terminus etiam erit haud discolor. Verum itaque est, quòd, qui malè vivit, malè etiam moriatur. Tu interim, care Lector, quid agis, ut bene moriari? quo studio collimas ad metam, à qua si aberres, te unà, tecumque omnia, in æternum perdidisti!

quid agis? sine, eloquar: à primo manè ad seram usque vesperam millenis circumvolutari sordibus, à primis anni Calendis ad ultimam usque diem peccata cumulare peccatis, menses integros, fœtentium ad instar corvorum, pasci cadaveribus, & semefas inter ossium reliquias sordidè deliciari; ex his quisquiliis, ex hoc sterquilinio, credisne, momentò unicò elevandum te esse ad usque cœli empyrei, & felicissima beatorum limina? per me credas tu licèt, ego sanè non credo. Quid verò sentiam, lubeat nunc audire; reténe, an secus senserim; experière paulò pòst. Si vis salvus fieri, aliam viam ingreditor, aut enim vita mutanda est, aut æternæ salutis facienda jactura. *Que seminaverit homo, hæc & metet. Gal. 6.* Qui malè vivit, malè & moritur.

PRECATIO.

Sapientissime Cognitor omnium mearum infirmitatum, & unicum illarum remedium, quanta cum providentia incertam mihi esse jussisti diem mortis meæ, ut nunquam scilicet securus insidiarum ab hac mea fatali hoste

semper vivam sollicitus & circumspetus, neque ullo tempore arma dimittam è manibus, velut si pugna omni momento instaret, & hora quælibet foret ultima vitæ meæ. Hunc ipsum in finem, toties mihi inculcas in divinis scripturis hanc veritatem, venturam scilicet furis ad instar mortem, cum minimè cogito; id ipsum quotidiana me docet experientia, dum sæpissimè video mortuos insperatò efferri, qui paulò antè mecum vixerant, & migrare ex hac vita, quos habueram antè contubernales. Hæc tamen omnis providentia tua, benignissime DEUS, quid in me frugis fecit? Scio etenim, mortem præ foribus præstolari, scio, momentis singulis adrepere propiùs, nihilominus ego, velut bellua rationis expers, velut ovis ducta ad macellum, jam collò funi innodatus, rideo, jocos perinde, ac nunquam supplicii mei termino admovendus. Ubi præparatio ad supremum illum agonem, cujus pavor maximis quibusque Sanctis gelidum sudorem excivit, ut, tametsi columinæ essent tam firmæ, non secus ta-

men, ac folia ventô agitata, totis artubus contremiscerent? Ubi cura præmittendi precum, eleemosynarum, & pœnitentiarum commeatum in alterum orbem, ubi nihil reperiam nisi antè præmissum? enim verò à me fiunt contraria potiùs omnia, dum nempe nil aliud cogito, quàm ut domum mihi exstruam in mobili hac arena, ubi certus sum, nondiu substituram, cùm & rimas jam agat, jamque casum minuetur; quantò meliùs ejusmodi fabricaretur palatium, cujus æterna est inhabitatio, tum scilicet, cùm *ibit homo in domum aternitatis suæ. Eccles. 12.* Ah benignissime DEUS! tu mihi omnem præclusisti effugiendi viam, & ego tamen ex amoris tui amplexibus violenter me proripio. Quòd si præsentia bona ego non ultro deseram amore tui, nunquid illa, ut fugitiva & evanida, jam nunc deserunt me? ità omnino est, mi care JESU! atque hinc, si cæcus fui hætenus, non ero imposte-
rum; video nunc, & agnosco, propterea prorogari mihi vitæ meæ spatium, ut ad bene moriendum me præparem.

militis instar generosi, qui in ludicris semet exercet prius, quam pugnae aleam serio subeat. Ero igitur deinceps in id solum intentus, erit hoc summum maximūque negotium meum, in quo vertuntur omnia, quod *unum est necessarium.* Tu me adjuva, mi DEUS, efficacissimā gratiā tuā, ut animosē spernam omne, quod hodie est, & cras perit, neque unquam committam, ut in me cadat illud Jobi 24. *Dedit ei DEUS locum penitentiae, & ille abutitur eo in superbiam.*

CONSIDERATIO VII.
PRO DIE SABBATHI.
Judicium particulare.

§. I.

Reus.

I. **C**ONSIDERA quis sit reus, qui ad hoc iudicium rapitur. Ejus Personam aget anima tua, quæ eodem ipso momento separationis suæ à corpore, eodemmet loco, erectum videbit tribunal horrendum, à quo sententiam expectet. Eò pertrahetur illico sola. de-

destituta cognatis, amicis, servis, exuta honoribus, opibus, patrociniis nudata; Angelo tutelari, velut teste, latus alterum, alterum stipante Dæmone, ut accusatore; quorum ille bona, hic mala in medium afferet, quæ gessisti. Ubi nunc amici illi, & amicæ, quibus toties postposita est DEI amicitia? nullus usquam comparet, qui vel verbô patrocinetur unicô, de æterna salute periclitanti. O Conditionem peccatoris expavescendam! cùm innumeris ipse onustus flagitiis, tot divinis admonitionibus refractarius, tantarum reus ingratitude, tam immanium convictus scelerum, in utriusque bivio æternitatis constitutus, hinc præmij, indè supplicij, utrobique æterni, cœlum inter Tartarúmque medius, incertus, anceps, attonitus, tremens, intueri cogetur judicem à se toties offensum, expectare sententiam, à qua nulla datur appellatio, nulla provocatio admittitur; atque hæc omnia, tam horrida, tamque horrenda, jam imminent capiti tuo, mi Lector; & forsan hoc ipsum cubiculum, in quo hæc legis, vel certè illud

illud alterum, quo toties peccâsti, hac ipsa hora jubetur esse theatrum funestæ illius tragœdiæ. Forsan hi parietes jam hoc momento in apricum proferent flagitia; tu tamen his nihil moveris, tuique tuæque salutis incurius, pergis porrò peccare.

§. II.

Judex.

2. **C**onsidera Personam Judicis. Se-
debit pro tribunali ipse DEUS,
non jam mitis ac mansuetus, non velut
agnus, ut tollat peccata mundi, sed ter-
ribilis atque minax velut leo, ut puniat
flagitia, palâmque faciat orbi, non mi-
nùs infinitam esse justitiam suam, ac
olim misericordia fuerit infinita. Quod
ibi cor tam intrepidum non expave-
scat ad aspectum judicis, cujus sapien-
tiam nemo fallere, justitiam nemo cor-
rumpere, potentiam remorari nemo
queat, quin exactissimè judicet, plectat
severissimè? Ad radios illos fulgentis-
simos divinæ faciei, velut purissimi so-
lis, patebunt omnia peccata nostra:
mala nempe omnia, quæ vel in puerili,
vel

vel in juvenili, vel in virili, ipsaque de-
 mum decrepita ætate (ubi peccata nos
 potiùs deserunt, quàm vicissim nos ip-
 sa) patrata sunt; bona omnia, quæ ne-
 gligenter, citra intentionem debitam,
 cum sacrorum potiùs mysteriorũ abu-
 su, ac festorum contemptu, gesta sunt;
 bona insuper neglecta, horæ perditæ,
 divinæ inspirationes rejectæ, opes malè
 impensæ, & in superbiæ, luxûs, ac lasci-
 viæ irritamenta expensæ, quæ paupe-
 rum eleemosynis debebantur; pecca-
 ta denique non impedita ab ijs, quibus
 ex officio id suo, parentum, Domino-
 rum, Magistratum, incumberebat. Hæc,
 inquam, omnia patefaciet divinus ille
 sol justitiæ, ad cuius lumen aperientur
 abscondita tenebrarum, & revelabun-
 tur secreta cordium. Et revera, ad in-
 currendum æterni ignis supplicium, il-
 lius ad instar arboris Evangelicæ, ne-
 cessarium non est, fructus fecisse ma-
 los, sufficit, nullos attulisse. *Esurivi,
 & non dedistis mihi manducare, sitivi &
 non dedistis mihi potum, hospes eram, &
 non collegistis me, nudus, & non cooperuistis
 me, infirmus, & in carcere, & non visita-*
stis

His me, inquit Christus ad damnatos,
Math. c. 25.

§. III.
Sententia.

3. **C**onsidera sententiam. Examina-
tâ causâ, feretur sententia, quam
ultimam ac irrevocabilem pronuncia-
bit Christus illis verbis : *Recede à me
maledicte in ignem aeternum.* Apage te
hinc anima detestabilis, neque digna
conspectu meo, quæve intres in glo-
riam meam ; abi ad ignes æternos,
quos merentur iniquitates tuæ, abi ad
confortium dæmonum infelicissimum,
quibus totâ vitâ obedisti. Abi, te ego
potestati illorum penitus trado, sitque
tibi hic sanguis meus in damnationem,
cùm uti eo nolueris ad salutem. Ad
hoc terrificum fulmen, desertus ab tu-
telari Angelo peccator, ac Sathanæ in
prædam relictus, ex illo ipso lecto, quo
animam exhalavit, ictu oculi in abyf-
sum prœnet infernalem ; *in puncto ad
inferna descendet*, immanis instat saxi,
citra retinaculum delabentis in pro-
fundum. Quid verò tunc aget anima
illa infelix, cùm in primo stabit inferni
limi-

limine? cùm videbit Ahenea illa claustra, nunquam imposterum aperienda exituræ, per omnem æternitatem? cùm audiet fremitus illos, & rabiosos, tum carnificum, tum damnatorum furentium ejulatus? cùm sentiet devoratrices illas flamas & incendia sempiterna? Ah me infelicem! exclamabit tunc misera & infelix anima, quid amisi olim, & quid nunc reperi! poteram esse cum Angelis & Sanctis æternùm beata, nunc autem cum his dæmonibus torquebor in æternum. Mihi destinata erat cælestis illa gloria, mihi parabatur æterna hæreditas, mihi fundebatur sanguis ille divinus, pretium beatitudinis meæ, ego autem vesana, pro obstinata quapiam imaginatione, pro sordida voluptate, omne hoc bonum commutavi cum miseria sempiterna, ô peccata, diris omnibus execranda! execrandæ voluptates! dæmonia execranda, quorum decepta sum fraudibus! Diem nigerrimô notandam calculô, & nefastorum omnium maximè nefastam, quæ in lucem me dedit! sortem atram ac nefandam, quæ mihi ob-

tigit!

tigit ! ergone nulla in æternum spes
veniæ restat, nullus misericordiæ lo-
cus, nullus usquam boni radius afful-
get ? tunc primùm, sed serò nimis, pec-
cator agnoscat, quid sit peccatum,
quod ignorare jam plerique malunt.
Piscis, reti illaqueatus, dum infra a-
quam tenetur, non novit infortunium
suum, at verò in siccum litus extractus,
serò suspirat aquam, elementum suum.
E contrario quis satis explicet gau-
dium illius animæ, quæ tanquam obe-
diens filia, vocatur ad hæreditatem pa-
radisi ? quàm illa sibimet gratulabitur
de factis pœnitentiæ fructibus, quàm
gaudebit, quòd tentatoris sui subdo-
lis blanditiis fidem non dederit ? quòd
si difficile sit, animò ista concipere,
quantò difficilior erit explicare verbis.
Elige nunc, quam mavis, sententiam,
utriusque tibi datur optio.

P R E C A T I O.

CHriste JESU, justissime Scrutator
cordium ac renum DEUS ! si mi-
hi liberum esset eligere judicem in cau-
sa, ex qua pendet æternitas, certum est
ac

ac indubitatum, nullum mihi esse eligendum potius, quam te, qui infinite amas salutem meam. Nihilominus tamen, ô ! quam justas habeo causas metuendi hunc ipsum amorem tuum, ad scelera mea tam benignum, quo me tam diu sustinuisti? *quid faciam, cum surrexerit ad judicandum DEUS? Job. 31.* Jam non video magnitudinem tuam maxime DEUS, siquidem sedendo expectas me; video amorem tuum, non video justitiam, cum verò surrexeris ad judicandum me, quid faciam, quid faciam miser? tunc enim verò intelligam ego, quam graves causas habuerint Sancti, metuendi hoc tribunal, & quam stolidus ego fuerim, dum non metui; tunc cognoscam, odium tuum adversus peccatum, non minus fuisse infinitum, quam fuerit amor tuus erga me. Quid igitur, quid tunc me futurum est? *si justus vix salvabitur, ut inquit æterna veritas 1. Pet. 4.* quid fiet peccatori? & quoties ego jam meritus sum feralem illam sententiam, quoties jam inscriptus damnatorum catalogo? & verò vel hoc ipso momento quis

con-

conscientiæ meæ status? si hoc temporis puncto citarer ad divinum tribunal tuum, quo animo essem compariturus, quomodo redditurus rationem villicationis meæ? nequeo sanè inficiari coram te, æterna veritas, nequeo inficiari stultitiam meam, dum illud temporis spatium, quod mihi tua bonitas concessit, ut expungerem debita mea, ità impendi, ut aggravarem magis. Eja igitur! non ero tam cæcus imposte-
rum, ut fui hætenus, scio, coram justissimo tribunali tuo neminem adversari mihi posse, nisi solum atque unicum peccatum, neminem patrocinari, nisi virtutem: averfabor igitur imposte-
rum implacabili odio omne peccatum amore tui, odiò persequar velut tibi inimicum, velut summè adversum; & renunciando pestiferis illis deliciis, quas propinant sensus, vitam auspica-
bor, ab hoc momento, Christiani hominis professione dignam, orationibus insuper, pœnitentiis, & eleemosynis sententiam mihi procurabo benigniorem. Tu, mi DEUS, qui olim mihi eris judex, nunc autem es pater, por-
rige

rige clementer manum tuam ex hoc cœno eluctanti, dele maculas meas, remitte debita priùs, quàm veniat hora, ad ultimum usque quadrantem rigidè exigendi omnia. *Iuste Judex ultionis, donum fac remissionis, ante diem rationis.*

CONSIDERATIO VIII. PRO DIE DOMINICA.

Infernus.

§. I.

Quid sit Infernus?

I. **C**ONSIDERA quid sit infernus. Infernus carcer est infelicissimus, refertissimus malis omnibus, uti omni bono inanissimus. Scito igitur, quòd, quemadmodum damnati sensibus omnibus corporis, ac animæ facultatibus offenderunt DEUM, ità quoque sensibus omnibus, omnibusque facultatibus sint horribiliter puniendi. Torquebuntur oculi horrore tenebrosi carceris, fumo maleolenti, sulphureo igne, aliorum damnatorum dæmonumque horrifico aspectu, quorum

rum quilibet tam fœda deformitate erit formidabilis, ut S. Catharina Senensis, visa tantùm obiter illorum imagine, ausa sit scribere in suis dialogis: nudis ambulaturam se pedibus super ignes, ad extremum usque judicii diem potius, quàm rursus spectaret tam horrendam tartareorum spirituum figuram. Aures porrò non audient quidquam, nisi gemitus, lamenta, suspiria, ejulatus, dentium stridores, fremitus, ululatus, & maledicta ac blasphemias. Quòd si canis ululans, citra aurium torturam audiri non possit, audire continuò dissonam illam atque feralem damnatorum lugentium musicam, quantum erit supplicium? Odo- ratus affligetur dirissimè fœtore loci, velut omnium sentinæ immunditiarum, graveolentiâ sulphuris, & illorummet fœtentissimorum corporum, quorum quodlibet, juxta S. Bonaventuram, supra terras protractum, totum, quàm latè patet, orbem, pestifera lue infecturum esset. Non inferior erit pœna gustûs, qui draconum felle, venenô aspidum, fame, sitique, sinè re-

D

focil-

focillatione torquebitur. O ! quàm forent ibi delicatæ promulsides, stabulorum nostrorum camerinæ, & spurcissimæ sordidarum cloacarum foricæ, neque tamen vel istas, ad aliquod sitis refrigerium, dabitur degustare. Quid autem de tactu dicam ? qui, si gravius, sensibus cæteris, offendit Deum, graviores etiam, cæteris omnibus, pœnas dabit. Recenseas licèt plagas, verbera, nervorum extensiones, vulnera, dolores viscerum, spasmos, convulsiones, ustulationes. Aliæ plagæ, verbera alia, alii spasmi, flammæ aliæ nos manent, in peccato lethifero morituros. Omnes nostri dolores, his comparati, ficti sunt, ignes picti, non veri. Quale erit spectaculum, DEUM bonum ! videre hominem nobilem, isto manè decumbentem lectô olorinô, stratô byssinô, ab omnibus cultum, honoratum, adoratum, hoc ipso vesperre mortuum, in lecto igneo deferri ad gehennam, à dæmonibus conculcari, diris devoveri à sociis, fremere, rabioféque volutari, quin potis sit, vel in alterum latus se circumagere. Quale

tormentum, recordari præteritarum voluptatum, quæ tandem abiêre in hæc tormenta, sinè spe redemptionis! Ad hæc intellectus, ignorantia excæcatus cogitare non poterit, nisi quæ summè affligunt, voluntas, in malo obstinata, plenâq; desperatione averfabitur usque, quod fugere non poterit, invidabit, sinè facultate nocendi, desiderabit, sinè spe assequendi. En terminum, ad quem ducit demum trames peccatorum. Quid tibi videtur? nunquid stultum est, eò, citra curam, ultrà progredi?

§. II.

Infernus æternùm durat.

2.

CONsidera, totum istum pœnarum cumulum nihili instar fore, si finem aliquando esset habiturus. Quàm immensum autem pondus addit æternitas! si in gehenna non nisi exiguus dentium dolor esset sustinendus, aut si nullum omnino esset supplicium, nisi ut uno semper latere decumberes in lecto, rosis strato, ajo, æternum hunc decubitum majus fore supplicium,

D. 2

quàm

quàm centum millibus decies centenis annis, torqueri igne, finem tandem habituro. Et quis de hoc queat dubitare, si modò verborum sensum comprehendat? finiti enim ad infinitum non est proportio: malum per se leve, accedente æternitatis pondere, fit infinitum ac immensum, quid erit, si malum, intensivè quasi infinitum, sit etiam infinitum extensivè? Quòd si nec Comœdiam, spatiò temporis nimis productam, spectare possumus patienter, quomodo ignem tolerabimus clibani æternùm arsure? O æternitas! æternitas! què fieri potest, ut homines te non intelligant, nec tui consideratione contremiscant? siccinè cùm semel faucibus suis absorptus fuero, tametsi lacrymis meis adæquavero vastum orbis Oceanum, nec momentum censebitur præteriisse poenarum mearum? tametsi tot sæculorum millia decies centena fuerint elapsa, quot sunt atomi aëris, maris arenæ, guttæ aquæ, frondes arborum, cœli sidera, in aditu ero tormentorum meorum? Ergo, si DEUS hoc momento

mento crearet univèrsùm ex solido
 ære fabrefactum, & sæculis singulis in
 eo moveretur formica unica, confe-
 cto, etiam per hunc immanem ambi-
 tum, tam grandi itinere à corpusculo
 tam pusillo, nulla adhuc extinguetur
 flammæ mearum, nec aquæ gutta
 suppetet extinguendæ siti meæ? O
 æternitas! æternitas! & non timent
 te homines, rursùm ingemino, non
 timent, nec expavescunt? imò verò
 peccatis onusti, tenuique filo fluxæ
 hujus vitæ alligati, rident, luduntque
 in extimo margine voraginis illius im-
 mensæ? O prodigium, prodigiorum
 omnium maximum! ità credere, uti
 creditur, & ità vivere, uti vivitur.

§. III.

Infernum commeruisti.

3.

CONsidera, à quot annis jam me-
 ritus sis sepeliri in hoc clibano
 ignis infernalis. Quot, quantique
 jam illic torquentur ob peccata lon-
 gè tuis leviora; misericordia igitur
 DEI fuit, quòd non fueris consum-
 ptus.

ptus. Alioquin enim, si traditus fuisset peccatis tuis, ubi nunc fores? jam nunc, hoc momento, dum ista legis, in medio dæmonum, fremens atque ejulans, consumendus esses ab ignibus illis æternis. O! ut malè sit corpori meo! rabiosè tunc exclamaturus esses, cujus momentaneas delicias tormentis nunc luo sempiternis. O fastus, opes, deliciae! quid profuistis misero? ecce! quàm ob breve somnium veris nunc ignibus ardeo, ardebóque in æternum. Poteram, poenitendo pro peccatis, renunciando familiaritati mihi noxiæ, reddendo bona injustè parta, illatam condonando injuriam, poteram subtrahere me his suppliciis; hoc autem dum omisi facere, cùm possem, nunc neque potero in æternum, tametsi velim. O! si daretur vel mediam horam unicam illius pretiosi temporis, quod vanitatibus, amoribus, & immunditiis perdidit, quantolibet pretio mercari, quàm libenter redimerem centum millibus annorum doloriferæ hujus æternitatis, neque tamen

id

id queo. Hujusmodi questus editurus nunc esses in medio flammaram illarum, neque tamen unquam à Deo exaudiendos. Nunquam amplius visurus esses pulcherrimam faciem Creatoris tui, cujus amore universus ardet paradifus; nihil profutura essent universa, cum fuso sanguine, Christi tormenta. Nunc verò dum spatium moramque prolongat temporis, eccur putas id eum agere? cur pergis peccare? cur gulâ, ac ebrietate, lusû, ac lasciviâ dilapidas? ut pœnitentiam agas, ideo moram spatiûmque concedit. Quòd si pœnitentiam non egeritis, omnes similiter peribitis, ità DEUS ipse minatur per S. Lucam c. 13. dilata igitur solùm est sententia, non mutata. O pœnitentia! O infernus!

P R E C A T I O.

Justissime DEUS, qui fieri potest, ut æternitatem mihi miniteris pœnarum, neque tamen justitiæ tuæ metum extorqueas à durissimo corde meo? an nondum igitur apprehendo, tametsi fornacem videam æter-

nùm arsuram, quantus peccati sis hostis, & quàm enorme sit delictum, te offendere, Dominum universorum? qui fieri potuit, ut tanta insania nidularetur in corde meo, ut vivere auderem, vel momentô duntaxat unicô, tibi inimicus? neque momentô tantùm, sed & mensibus, & annis integris perstiti in hoc miserabili statu, nihil interea immemor veterum mearum deliciarum; & quamvis tot peccatorum gravatus pondere, somnum tamen capio quietissimum. O insaniam omnium, quæ unquam occupavêre hominis animum, insanissimam! merebar dudum plecti sententiâ, ad emendationem usque meam tam diu dilatâ, merebar equidem, fateor, sed tu, clementissime Deus, bonitate tua malitiam meam superâsti; age igitur, nè dedignare, diutiùs etiam sufferre me. En vinctum me, & captivum divinæ misericordiæ tuæ! qui me fugitivum tanto labore quæsisisti, nè repellas supplicem à pedibus tuis, ah! nè rejicias animam, tam carò tibi emptam. Largire fortitudinem, ut fugiam

giam peccatum, quod ducit ad damnationem; da gratiam, ut timeam infernum, qui separat à te, dele sanguine tuo sententiam, quâ toties damnatus sum ad infernum. Sic ego his omnibus liber, velut vivum bonitatis tuæ trophæum, misericordias tuas in æternum cantabo. Amen.

CONSIDERATIO

PRO CONFESSIOE

ritè instituenda.

§. I.

Quid oporteat fieri ante Confessionem.

I.

Considera, quòd, quemadmodum non sufficit æquo iudici, captum tenere latronem, sed & opus est eum tollere è medio, nè noceat imposte- rum; ità pariter non sufficiat, accu- rato examine indagâsse peccatum, sed necessarium insuper sit, ut reper- tum, per pœnitentiam & contritio- nem tollatur. Et in hoc dolore con- sistit essentialiter perfectio confessio-

nis, cujus habendi desiderium non sufficit, nisi re ipsa adsit, neque defectus ullo alio suppleri medio potest. Quamdiu non odisti mala commissæ, pax iniri cum DEO, vel obtineri venia neutiquam potest. Hunc dolorem oportet obtinere à DEO supplici prece, & sæpiùs repetita, per merita sanguinis filii sui, tum etiam lectione ac ponderatione gravitatis peccati, in hoc libello adumbratæ. Fac etiam procures omni studio, ut hic dolor sit perfectus, hoc est, ut neque oriatur ex gehennæ metu, neque ex peccati turpitudine, sed solùm atque unicè ex eo, quòd sit DEI offensa, atque injuria summæ Majestati illata, contrarium etiam infinitæ illi bonitati, quæ amari meretur ab omnium cordibus mortalium. Aliam insuper conditionem, necessè est, habeat dolor tuus, sinè qua æquè foret inutilis; debet nimirum esse efficax, seu conjunctus firmo proposito, nunquam ampliùs lethaliter peccandi, nullo tempore, occasione nulla, quacunque demum boni assequendi, vel mali fugiendi de causa.

causa. Neque proinde sufficit, vortum habere emendationis, sed requiritur voluntas efficax se emendandi, bonorum siquidem desideriorum plenus est infernus, ut eorum è contra, qui firmiter volunt, plenum est cœlum. Atque hoc solum propositum, velut genuinum veræ confessionis effectum, timet dæmon, & quemadmodum ipse in id unicè intentus est, ut propositum istud infringat, ità vicissim omni te studio oportet allaborare, ut implorata DEI ope, quâ omnia possumus, id ipsum coneris firmare. Ante omnia autem danda est opera, ut hoc propositum in evitandis proximis peccandi occasionibus sortiatur effectum, ubi nempe ejusmodi proximum est peccandi periculum, ut pecces toties, quoties illi te objicis, sic si domum fortè aliquam adis frequentius, vel temporis fallendi, vel negotiorum causâ, si personam aliquam in tuis habes obsequiis, vel in ipsis etiam ædibus, vel quocunque demum modo occasionem tibi præbeat peccandi, statue tecum firmiter, remove penitus

tus ejusmodi occasionem peccandi, quam suggerit inclinatio, familiaritas, amor, aut quocunque demum alio nomine veniat, quod ad peccatum inducit, nisi sit inter illa, quæ caveri omnino nequeunt. Neque dicas: satis est, si promittam, non amplius me peccaturum; cætera non interest, ut huic amicitiaë renunciem; nè ita dicas obsecro, id enim foret sibi ipsi legem cudere pro lubitu suo, non autem servare legem DEI, qui non minus per calamum S. Spiritûs, quàm per os Doctorum omnium nobis inculcat debitum, fugiendi non solum peccatum, sed proximum etiam ejus incurrendi periculum. Dic potius, si sentis aliter, nec cælum neque animam curo; renunciare malo DEI amicitiaë, quàm affectioni meæ erga hoc frustum foetentis carunculæ, erga hoc dealbatum sterquilinum, quod paulò post in foedam dissolvetur putredinis vermiùmque saniem. Ità verum tu dices quidem, experière tamen paulò post tuòmet damnò, quam qualémque feceris commutationem.

§. II.

Quid in ipsa Confessione sit observandum.

2.

Considera, modum ac habitum, quo comparere debet peccator coram hoc tribunali, esse sœmet de-
 spectionem & demissionem. Hæc facit, ut syncerè manifestes delicta tua, quin excuses aut culpam imputes aliis; neque horrebis eos confessarios, qui delicta tua reprehendunt, eorúmque tibi repræsentant gravitatem. Æger, qui non nisi imperitos quærit medicos, ut morbis suis medeantur, quomodo seriò is optet sanitatem? quid igitur de te ego cogitem, quem videam elingues sibi consultò quætere confessarios, ex eorum nempe numero, de quibus conqueritur Deus apud Jeremiam vatem, Thren. 2. *Nec aperiebant tibi iniquitatem tuam, ut te ad penitentiam provocarent.* Cujusmodi peccatorum tuorum arbitros si tibi deligas, dicere planè cogar, neque dolorem peccatorum tuorum, neque animæ tuæ salutem tibi esse cordi.

§. III.

Quæ oporteat sequi Confessionem.

3.

CONSIDERA quid agendum tibi sit post Confessionem, tum erga DEUM, tum proximum, denique erga te ipsum. DEO gratias age, quòd recipere te dignatus sit in gratiam suam, & delere chirographum mortis, sceleribus tuis exaratum, tum denò fidei ac obedientiæ homagium illi præstabis, velut Domino ac DEO tuo, supplex etiam implorabis ejus auxilium, ut adversùs omnes tentationum insultus tuam roboret imbecillitatem. Subinde rationes tuas discute, an non proximo tuo restitutionem debeas, seu bonorum, seu honoris, ac bonæ famæ, quæ statim utique & absque mora præstanda est, siquidem, citra sufficientem causam, etiam ab ijs, qui debito suo aliquando cogitant satisfacere, dilata, novam culpam efficit. Quod denique concernit temetipsum, perage illico injunctam pœnitentiam, nè qua mora in-

intercedat. Tum & de mediis cogita, quibus imposterum peccata evites. Hæc triplicis sunt speciei, & ejusmodi, ut si ritè adhibeantur, indubiam in cœpto bono perseverantiam concilient. Sûntque sequentia: frequens oratio, occasionum fuga, & crebrior sacrorum mysteriorum usus. Denuò itaque propone, omni manè ac vespere precari Christum Servatorem, ejusque sanctissimam Matrem, ut in cœpto proposito, non amplius peccandi, firmum te servant atque constantem. Statue insuper, non reverti amplius in domum illam, nec illi personæ soli amplius commorari, amicitiaè illi renuntiare penitus. Quòd si ingruente rursus tentatione aliqua, novò te contingeret peccatò illigari, statue, sinè mora illud expiare per pœnitentiæ Sacramentum, ut per sacrum illud lavacrum, & Christi JESU sanctissimum corpus, novis semper viribus adversùs dæmonem corroborearis. Præter hæc omnia, per DEI te amorem tuamque salutem obtestor, nè sacra exomologesi abutare, velut
pec-

peccandi illicitio, quod multi solent, qui semel lapsi, audent dicere: hoc nunc peccatum si exomologesi eluam, potero idem repetere sæpius, nec est, quod metuam. Potestne autem effingi ratiocinatio, hac simili, vel magis injuria DEO, vel magis noxia tibi? injuria quidem DEO, quia abuteris eodem sanguine, ad peccata accumulanda, quem ipse per pœnitentiæ Sacramentum adhiberi vult, ad eadem destruenda. Tibi tuæque noxia salutis, quia nunquam securus es veræ confessionis, & tametsi confitearis integrè validèque, remanent tamen ut plurimum, etiam post confessionem, in anima noxij plurimi effectus remissionum scelerum, eum ferme in modum, quo febris jam absterfa, plurimæ tamen manent in convalescente depulsi morbi reliquiæ. Et si nil aliud, remanet tamen malus habitus, hoc est, maximum salutis æternæ impedimentum. Hoc igitur bene perpende, quisquis audes dicere: Perpetrabo hoc peccatum, & dein confitebor. Quò sæpius peccas, eò difficilius

liùs salutem assequere, tametsi ritè confiteare. Magis quippe semper obtenebratur intellectus, magis obduratur voluntas, minùs meremur divinæ auxilia gratiæ, dæmonibus è contra vires accrescunt, dum tibi decrescunt magis magisque; nisus enim ille, quo delicta à te averruncasti minora, deficit, cùm in multitudinem magnitudinèmq; excrescunt enormem. *Super tribus sceleribus Damasci, & super quatuor non convertam eum,* inquit DEUS per Prophetam AMOS C, I.

PRECATIO.

O MI DEUS! vitæ ac mortis meæ arbiter, in cujus manu sunt sortes meæ, ac rerum omnium creaturarum, ut ingenuè fatear, coram divino conspectu tuo, nullam censeo delictis meis pœnam esse magis accommodatam, quàm cæcitatem. Mererer post tot tantisque prævaricationes meas, nè cognoscere quidem delicta mea, & velut lethargô sopitus mererer non esse capax ampliùs doloris,

loris, ad veram exomologesin, & ad tuam impetrandam gratiam sufficientis. Quid autem? *Si iniquitates nostra responderint nobis Domine, fac propter nomen tuum.* Jeremiæ 14. Tametsi non merear ego dignè suscipere hoc sacrum mysterium, meretur tamen illud dignè suscipi; indignus sim ego, qui tibi serviam, dignus tamen es tu, cui omni obsequio serviatur. Atque ideo, DEUS mi Amantissime! qui miseris quondam meis tam tenerè illachrymatus es, qui vel sanguineo fletu in horto delicta mea abluisti, largire mihi per eundem illum pro me tam largiter effusum sanguinem, dolorem verum, firmumque propositum vitam emendandi, fugiendique occasiones omnes, quæ in peccatum adducunt. *Converte te ad me, & ego convertar rursus ad te, sana me & sanabor, salva me & salvus ero.* Ecce congruum divinæ misericordiæ tuæ objectum, miseriam meam; abyssus hæc malitiæ invocat abyssum illam bonitatis, cujus fiduciâ sperat, non confusum se iri anima mea, sed, demer-

demersis in mari rubro pretiosi sanguinis tui omnibus inimicis suis, sperat, obtentâ victoriâ venturam se, ut fruatur te in terra promissa Paradisi, in perpetuas sæculorum æternitates.

A M E N.

ANNO.

ANNOTATIONES.

Ad Confid. 1. punctum 1. (A.) *Malum culpa, quantum est ex se, est privativum boni divini, si esset privabile, sicut amor amicitia erga DEUM est positivum boni divini, si esset ponibile. Cajet. p. 1. q. 19. Art. 9. Peccatum mortale talis est natura, ut, si possibile esset, destrueret ipsum DEUM: eò quòd causa esset tristitia in DEO, & tristitia esset infinita, ac proinde destrueret ipsum DEUM. Medin. de Pœnit.*

Ad Confid. 3. punctum 2. (B.) *Peccatum pluris à DEO estimatur in ratione mali, quàm omnia opera bona in ratione boni; & magis DEUM affligeret, si capax esset doloris, quàm omnia bona opera exhilararent. Less, de Perf. Div. lib. 13. n. 187.*

Ad Confid. 4. punctum 3. (C.) *Peccatum mortale verè dignum est pœnâ eternâ, utpote offendens DEUM, non qualitercunque, sed hostiliter, ad dejiciendum DEUM à sua Deitate. Cajet. 2. q. 93. art. 2. Less, lib. 6. num. 189.*

Ad

Ad Confid. 5. punctum I. (D.)

Nullam puram creaturam, quantâvis gratiâ præditam, posse, vel pro altero tantum homine, condignè pro peccato satisfacere, vera Patrum & Scholasticorum sententia est. Vasq. 3. p. I. q. I. dis. 4. cap. 3.

Ibidem (E.) tanta est peccati mortalis malignitas, ut posita in lance divine justitiæ præponderet omnibus operibus omnium Sanctorum, etiamsi millies plura & majora forent. Neque hoc incredibile videri debet. Nam omnia bona opera, licet in se considerata, sint maxima estimationis, tamen sunt instar nihili respectu DEI, cujus Majestati & beneficiis, sunt debita omnia ista, & infinites majora, & plura. At contemni à sua creatura, quæ infinitum amorem & honorem præstare deberet, si posset, hoc maximè estimatur, tanquam maximè repugnans ejus Majestati, & beneficiis. Less, loc. cit.

n. 178.

I N D E X.

CONSIDERATIO I. PRO DIE SOLIS.

§. 1.	<i>Peccatum est injuria DEO illata.</i>	Fol. 13.
§. 2.	<i>Quis sit offensus?</i>	15.
§. 3.	<i>Quis sit offensor?</i>	16.
	<i>Precatio.</i>	18.

CONSIDERATIO II. PRO DIE LUNÆ.

Circumstantiæ peccatum aggra-
vantes,

§. 1.	<i>Locus.</i>	Fol. 21.
§. 2.	<i>Tempus.</i>	22.
§. 3.	<i>Adjumenta.</i>	24.
	<i>Precatio.</i>	26.

CONSIDERATIO III. PRO DIE MARTIS.

§. 1.	<i>DEUS odit peccatum.</i>	Fol. 29.
§. 2.	<i>DEUS odit peccatorem.</i>	30.
§. 3.	<i>Ex prædictis consequentia.</i>	32.
	<i>Precatio.</i>	34.

CON-

CONSIDERATIO IV.
PRO DIE MERCURII.

§. 1.	<i>Pœna Angelorum.</i>	Fol. 36.
§. 2.	<i>Supplicium Protoplastorum.</i>	38.
§. 3.	<i>Unius peccati supplicium.</i>	39.
	<i>Precatio.</i>	42.

CONSIDERATIO V.
PRO DIE JOVIS.

Peccatum in Christo punitum.

§. 1.	<i>Debitum peccatô contractum.</i>	44.
§. 2.	<i>Christus solus huic debito satisfecit.</i>	46.
§. 3.	<i>Quid ex prædictis sequatur.</i>	50.
	<i>Precatio.</i>	52.

CONSIDERATIO VI.
PRO DIE VENERIS.

Mors.

§. 1.	<i>Quid sit mors?</i>	Fol. 54.
§. 2.	<i>Mors certa, & incerta.</i>	56.
§. 3.	<i>Semel tantum morimur.</i>	58.
	<i>Precatio.</i>	60.

CONSIDERATIO VII.
PRO DIE SABBATHI.

Judicium particulare,

§. 1.	<i>Reus.</i>	Fol. 63.
§. 2.	<i>Judex.</i>	65.
§. 3.	<i>Sententia.</i>	67.
	<i>Precatio.</i>	69.

CON-

CONSIDERATIO III.
PRO DIE DOMINICA.

Infernus.

§. 1. <i>Quid sit Infernus?</i>	72.
§. 2. <i>Infernus aeternum durat.</i>	75.
§. 3. <i>Infernum commexuisti.</i>	77.
<i>Precatio.</i>	79.

CONSIDERATIO.
PRO CONFESSIOE
ritè instituenda.

§. 1. <i>Quid oporteat fieri ante Confessionem?</i>	81.
§. 2. <i>Quid in ipsa Confessione sit observandum?</i>	85.
§. 3. <i>Quae oporteat sequi Confessionem?</i>	86.
<i>Precatio.</i>	89.
<i>Annotationes.</i>	92.

Omnia ad majorem DEI
Gloriam.

Et multorum Conversionem
peccatorum.

